



Попереднє вивчення об'єкта внутрішнього аудиту



Базовий курс з внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту





Попереднє дослідження об'єкта внутрішнього аудиту здійснюється в межах планування аудиторського завдання

Метою попереднього вивчення об'єкта внутрішнього аудиту є визначення цілей, обсягу і питань внутрішнього аудиту, а також критеріїв оцінки, які застосовуватимуться під час його виконання.

Результатом планування аудиторського завдання є програма аудиту



Де можна знайти інформацію про попереднє дослідження об'єкта внутрішнього аудиту



Стандарти внутрішнього аудиту

Розділ III. Глава 5. Стандарт 9
«Планування аудиторського
завдання»

- проводиться попереднє
вивчення об'єкта (п. 2);
проводиться попередня
оцінка ризиків (п. 3)



Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України

https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B8_%D0%B7_%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%83_%D0%B2_%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf



Внутрішній фінансовий аудит

<https://mof.gov.ua/uk/rozvitok-derzhavnogo-vnutrishnogo-finansovogo-kontrolju>



Інші джерела

Посібники, наукові праці,
зарубіжні та вітчизняні
найкращі практики, тощо



Кроки попереднього дослідження об'єкта внутрішнього аудиту

3

Проведення попередньої оцінки ризиків та наявних заходів контролю в рамках аудиторського завдання



03



1

Постановка завдання усвідомлення умов і призначення внутрішнього аудиту, визначення очікуваних результатів.



01

2

Попередній збір, аналіз та документування інформації про об'єкт внутрішнього аудиту



02





Крок 1

Метою кроку «Постановка завдання» є усвідомлення умов і призначення внутрішнього аудиту, визначення очікуваних результатів

Щоб усвідомити умови виконання аудиторського завдання, внутрішні аудитори аналізують місію, концепцію розвитку, стратегію та цілі установи, її структуру та процеси, які забезпечують їх реалізацію та досягнення цілей, процес управління ризиками і контролю, пріорітезацію ризиків тощо.



Крок 1

Метою кроку «Постановка завдання» є усвідомлення умов і призначення внутрішнього аудиту, визначення очікуваних результатів

Переважає більшість вищенаведених аспектів, за умови якісного проведення планування діяльності з внутрішнього аудиту **(Стратегічний та операційний плани були сформовані на підставі результатів оцінки ризиків)**, на момент призначення внутрішнього аудиту вже відома або потребує незначних уточнень та актуалізації. Тому на етапі постановки завдання необхідно ознайомитись з матеріалами планування діяльності з внутрішнього аудиту щодо даного внутрішнього аудиту (у разі проведення планового аудиту,) або дослідити які підстави чи причини є для проведення позапланового аудиту.



На етапі попереднього дослідження об'єкта внутрішнього аудиту слід зібрати та ретельно проаналізувати **усю наявну інформацію**, яка стосується об'єкта аудиту, для того щоб мати змогу звузити та чітко визначити сам об'єкт аудиту, і наступним кроком – сфокусувати дослідження на найбільш проблемних (ризикових) сферах цього об'єкта.






Крок 2

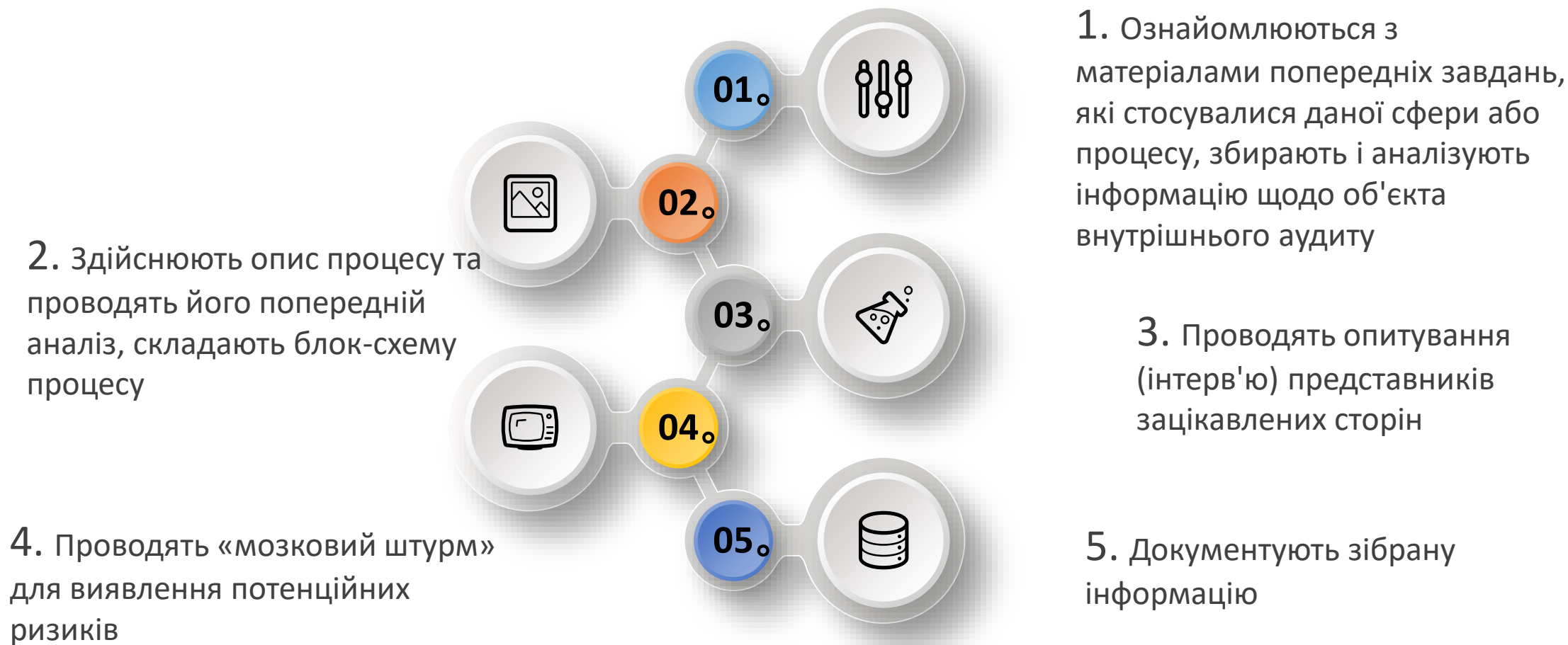
Метою збору та аналізу даних є визначення **базових** аспектів аудиту, необхідних для розробки проекту програми аудиту

Попередній аналіз дозволяє збирати інформацію щодо об'єкта аудиту **без необхідності її детальної перевірки**. Для цього слід:

- 
1. Проаналізувати **основні процеси** об'єкта аудиту (ціль – їх **глибоке розуміння**);
 2. Визначити **основні** ризики у досягненні операційних цілей;
 3. Визначити та описати **ключові** системні заходи контролю;
 4. За результатами аналітичного контролю та тестування заходів контролю виділити сфери, що потребують детального дослідження;
 5. Отримати іншу інформацію, що характеризує **базові** аспекти аудиту, які включаються до проекту програми аудиту.



Попередній збір, аналіз та документування інформації про об'єкт аудиту



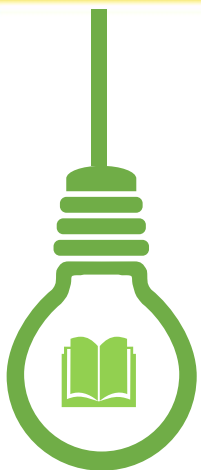


Джерела інформації

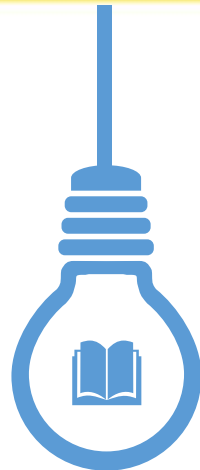




Джерела інформації



внутрішні розпорядчі та регламентуючі документи політики, процедури, регламенти, внутрішні документи з внутрішнього контролю т.д.)



документи, які підтверджують здійснення операцій



нормативно-правові акти



результати інтерв'ювання й анкетування



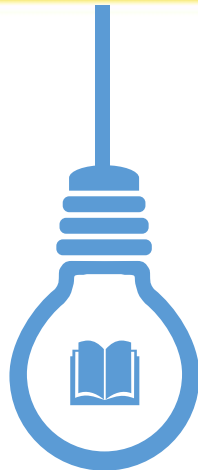
звіти, які містять кількісні показники діяльності (фінансова, бюджетна звітність). конкретні проекти, плани



Джерела інформації



статистична
інформація,
звернення про
проблеми і негативні
випадки



зовнішня інформація,
наприклад, публікації в
ЗМІ, публічні виступи
тощо



звіти контролюючих
органів



результати проведених
внутрішніх оцінок,
оглядів, обстежень



звіти за результатами
проведених
внутрішніх аудитів



Опис процесу/діяльності – важливий етап попереднього дослідження об'єкта внутрішнього аудиту

1

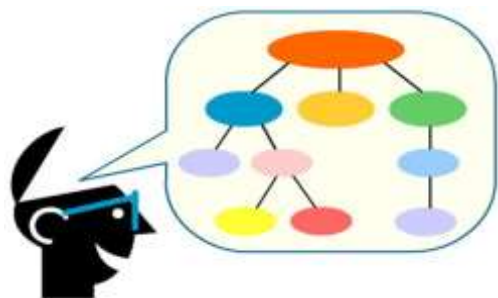
Опис процесу - це розкриття його реалізації, що забезпечує внутрішнього аудитора інструментом для оцінки та перегляду діяльності відповідальних виконавців

2

Блок-схема – це графічне зображення алгоритму процесу/підпроцесу/діяльності за допомогою геометричних елементів (блоків)

3

Обов'язкових вимог щодо формату опису процесу під час проведення внутрішнього аудиту не існує, тому деталізація, візуалізація, підхід до опису може визначатися внутрішнім аудитором самостійно

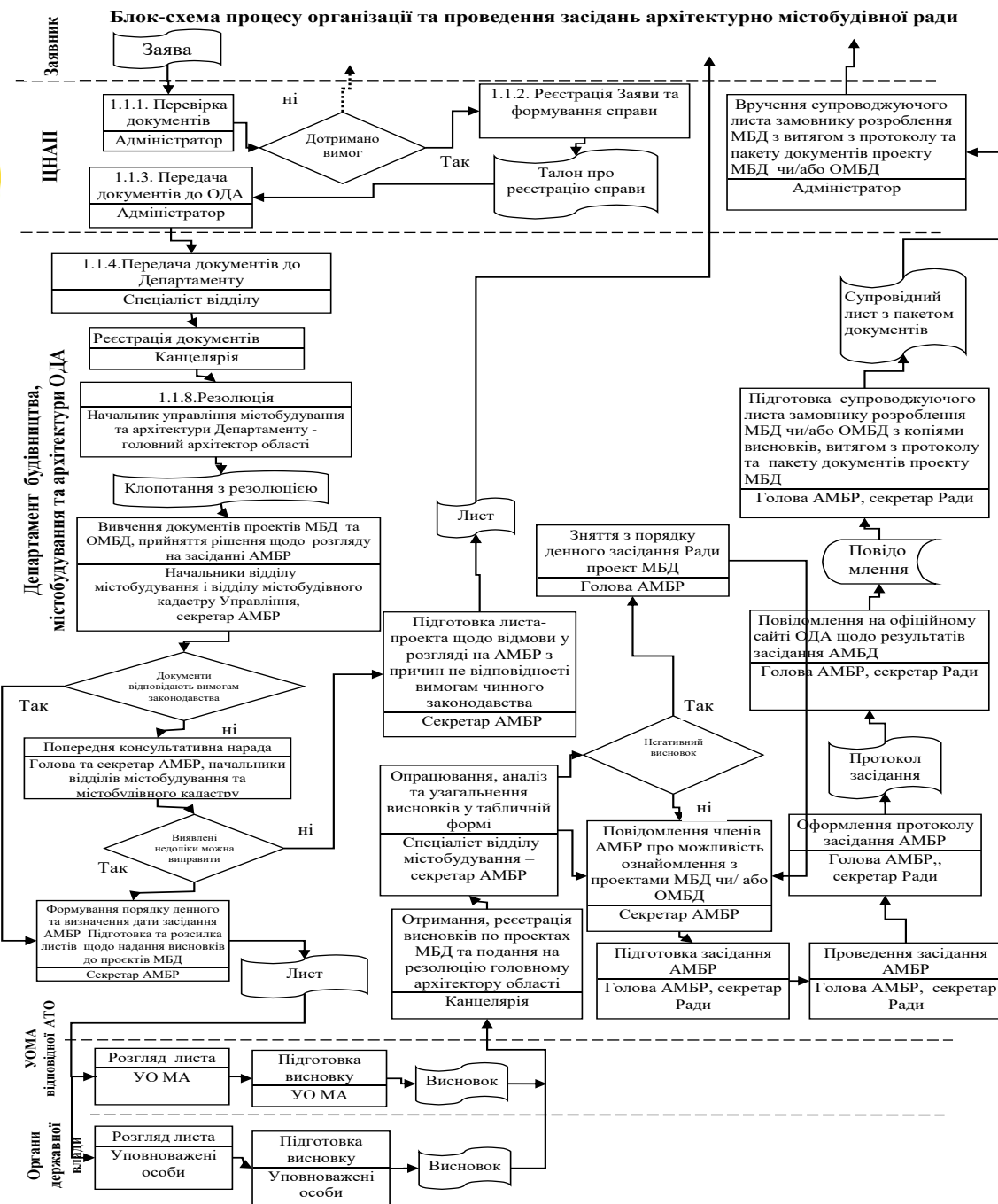


Блок схема має бути:

- ✓ чітка;
- ✓ зрозуміла;
- ✓ повна;
- ✓ містити визначені ролі і відповідальність.

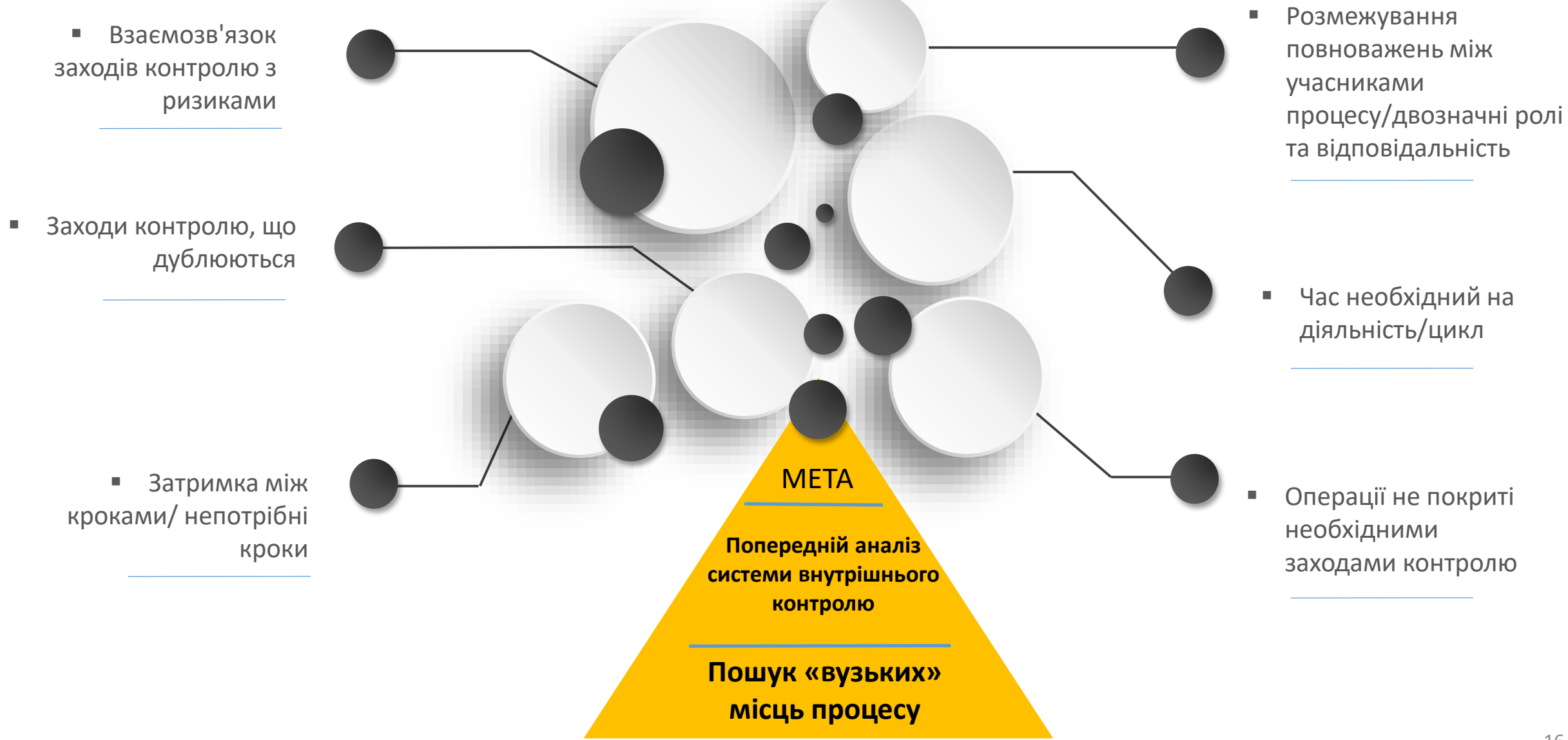


Приклад блок-схеми процесу створеної в Microsoft Word



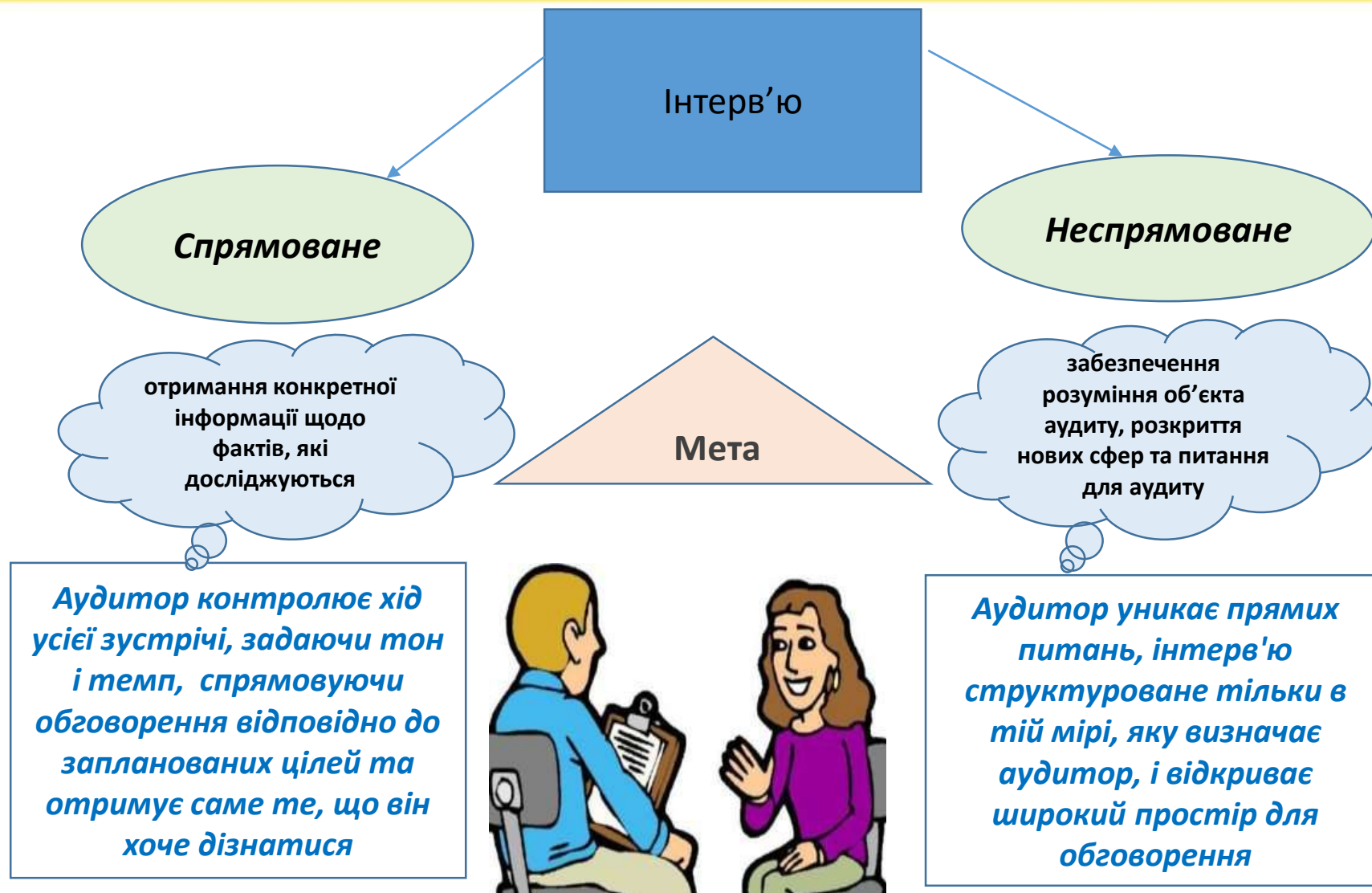


Попередній аналіз діяльності/процесу



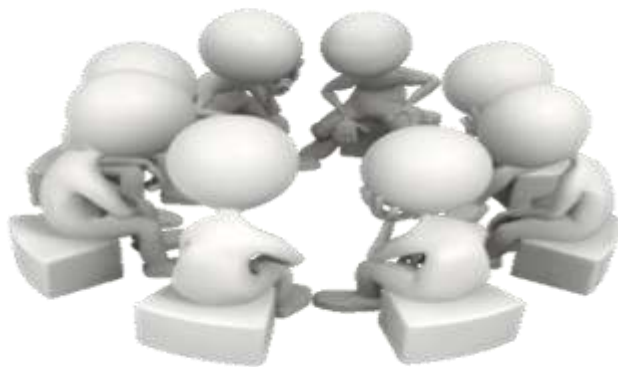


Інтерв'ю - важливий спосіб отримання і підтвердження інформації і фактів про те, як діє система внутрішнього контролю





Мозковий штурм - це метод групової роботи, який дозволяє творчо та ефективно генерувати безліч ідей на будь-яку тему.

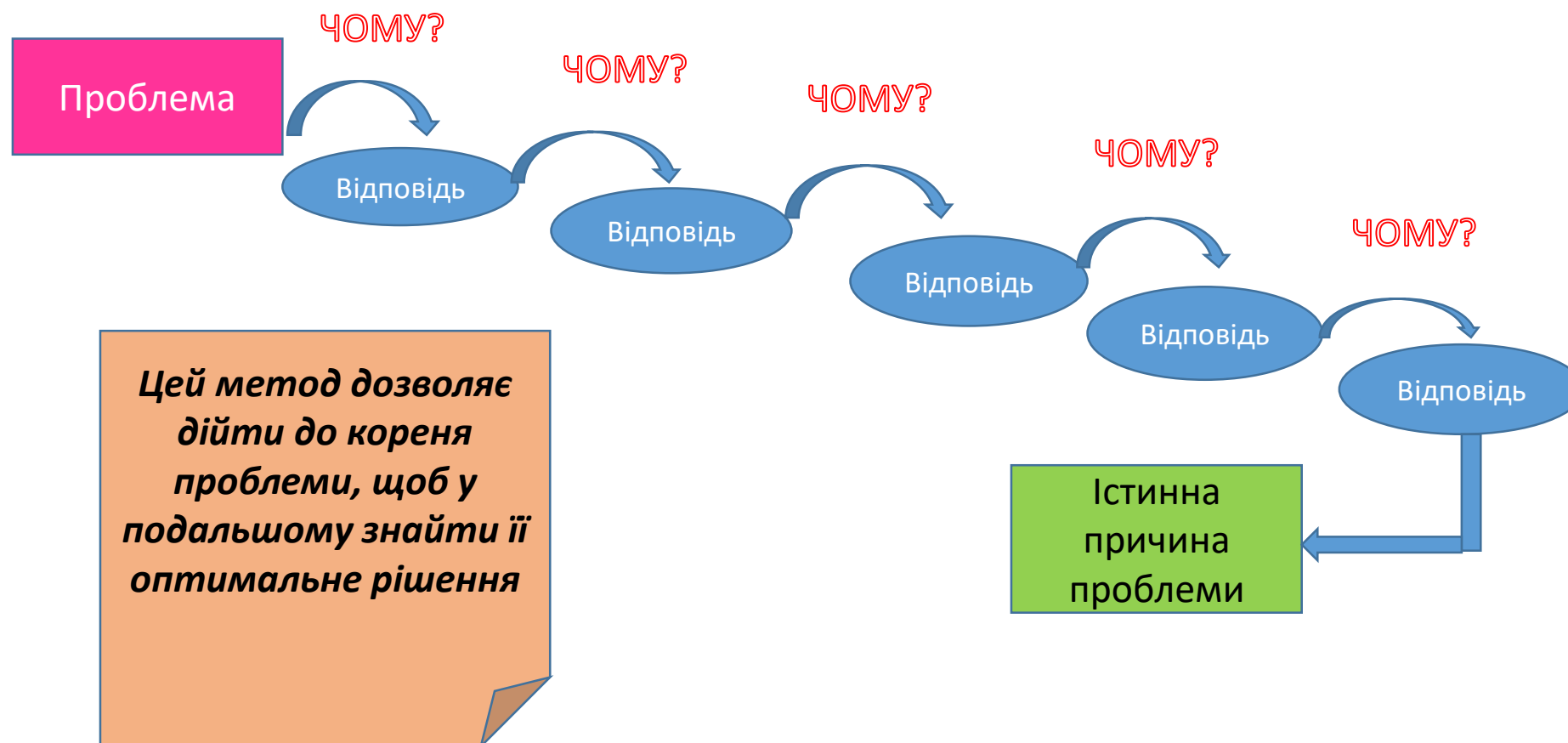


ФОРМУВАННЯ ГРУПИ





Аналіз можливих причин проблеми «5 чому?»





Приклад ...

Негативна подія: ***не всі люди з особливими потребами змогли отримати технічні засоби реабілітації у визначений термін (є скарги).***

Проблема: **незадовільне обслуговування осіб з особливими потребами.**

ЧОМУ? Бо в соціальній службі не виявилось необхідної кількості технічних засобів реабілітації.

ЧОМУ? Бо отримали менше технічних засобів ніж фактична потреба.

ЧОМУ? Бо фактична потреба у технічних засобах не відповідає заявленим.

ЧОМУ? Бо потреба у технічних засобах Міністерством сформована у грудні на наступний рік, а за поточний рік кількість людей з особливими потребами збільшилась.

ЧОМУ? Бо так передбачено Порядком.....

Для пошуку відповідей може застосовуватись метод «мозковий штурм».



Крок 3

Проведення попередньої оцінки ризиків



Проведення внутрішнього аудиту не передбачає і не має на меті одночасне охоплення та всебічне вивчення всіх аспектів діяльності.



Під час його проведення скоріше розглядаються окремі проблеми, виходячи з виявлених ключових ризиків і потреб керівництва.





Проведення попередньої оцінки ризиків

Метою кроку проведення попередньої оцінки ризиків є виявлення **пріоритетних** ризиків

Внутрішній аудит – це ризик-орієнтована діяльність і внутрішнім аудиторам необхідно вибудовувати ризики в порядку пріоритетності в залежності від їх можливого впливу.

Через обмеження ресурсів і часу не всі ризики можна проаналізувати під час планування та виконання аудиторського завдання. Тому внутрішні аудитори зобов'язані проводити попередню оцінку/аналіз ризиків і виявляти пріоритетні ризики виходячи з їх впливу та ймовірності.



Інформація, якою має володіти внутрішній аудитор за результатами проведеного аналізу процесу/діяльності на етапі попереднього вивчення

Опис процесу/виду діяльності	Оцінка базового ризику				Опис заходів контролю
	Основні ризики	Вплив	Ймовірність	Реакція на ризик	
1	2	3	4	5	6
Описати процес/діяльність (побудувати блок-схему) перерахувати його цілі	Описати подію(ї), які можуть призвести до ризику досягнення цілей процесу <u>Вказати кожний ризик окремо.</u>	Визначити вплив ризику/події за шкалою «Високий», «Середній» або «Низький»	Визначити ймовірність настання ризику/події за шкалою «Висока», «Середня» чи «Низька»	На підставі оцінок у стовб. 3-4 необхідно визначити, як реагувати на ризик: прийняти, контролювати, уникати чи передати ризик	<p>У випадку, якщо ризик необхідно контролювати, перерахувати заходи контролю, запроваджені керівництвом для роботи з цим ризиком, а також вказати, як наявні заходи контролю зменшують існуючі ризики.</p> <p>Якщо таких заходів не існує, клітина залишається порожньою, що також служить додатковим індикатором - порожня клітина означає відсутність заходів контролю.</p> <p>Потрібно визначити заходи контролю, які б мали бути, а потім порівняти ці необхідні заходи контролю з фактичними заходами контролю (ідентифікація прогалін).</p>